

Hoe Saudi-Arabië de bijl aan de Amerikaanse hegemonie legt

7 april 2023

Ze waren lang dikke vrienden, in elk geval in economische zin. Sinds 1974 verkocht Saudi-Arabië haar olie in Amerikaanse dollars in ruil voor militaire steun van de Verenigde Staten. Maar dit bijna 50 jaar durende huwelijk is op de klippen gelopen. Het land doet nu zaken met China, laat de dollar als primaire betaalmiddel vallen in ruil voor de Chinese Yuan. De voortdurende chaos die de VS met haar oorlogen en regime changes veroorzaakt keren zich tegen het land. De door de VS uitgelokte oorlog in Oekraïne blijkt een brug te ver.

Foto: Zicht op Mekka ([foto: Pixabay](#))

Een einde aan rivaliteit in het Midden-

Oosten?

Met vereende krachten proberen de VS, NAVO en haar westerse 'bondgenoten' Oekraïne als strijd voor de democratie en vrijhandel te verkopen. Dat lijkt in het Westen nog wel te lukken, maar ondertussen keren grote delen van de niet-Westerse wereld de Amerikanen de rug toe. De diplomatieke inspanningen van de 'vijanden' van de VS, Rusland en China, hebben ertoe geleid dat gezworen vijanden in het Midden-Oosten hun strijdbijl begraven en daarmee de VS haar speelruimte van verdeel-en-heers uit handen nemen.

Zo hebben Saudi-Arabië en Iran weer diplomatiek contacten opgenomen en elkaars ambassades weer geopend.

Van oudsher bleven de twee rivaliserende Islamitische groeperingen sjiïeten en soennieten meestal van elkaar gescheiden en koesterden zij diepgewortelde wrok tegen elkaar. Met de opkomst van het sjiïtische en soennitische islamisme sinds de jaren zestig werd deze oude religieuze tegenstelling echter een hedendaags politiek-religieus conflict. Van de ongeveer 1,6 miljard moslims wereldwijd is naar schatting 85 tot 90 procent soenniet. Alleen al in Irak, Iran, Azerbeidzjan en Bahrein zijn de sjiïeten in de meerderheid. Daarentegen is Saudi-Arabië overwegend soennitisch. ([Bron](#))

'De rivaliteit tussen Iran en Saoedi-Arabië ontstond pas in 1979. Tot dan waren de koningshuizen van de twee landen zelfs vrienden. Samen vormden ze de twee pijlers van het Amerikaanse buitenlandbeleid in de regio. De koningen bezochten elkaar met regelmaat - ondanks het feit dat één land dominant soennitisch was en het andere land dominant sjiïtisch. In 1979 veranderde dat. Drie losstaande gebeurtenissen hadden tezamen grote invloed: de Iraanse Revolutie, de gijzeling in de Grote Moskee in Mekka en de Sovjetinvasie van Afghanistan. Als gevolg hiervan werden Iran en Saoedi-Arabië geopolitieke concurrenten. Zo vochten ze in de jaren tachtig gedurende de Iran-Irak oorlog indirect tegen elkaar', aldus Journalist en schrijver Kim Ghattas. ([Bron](#))

Nieuwe banden in Midden-Oosten zet VS

buitenspel

De hernieuwde diplomatieke banden tussen beide landen betekent dat de twee grootste Islamitische landen in het Midden-Oosten, en beide olieproducenten, de VS buitenspel zetten. De chaos die de VS sinds 2001 (9/11 - World Trade Center) in Afghanistan en het Midden-Oosten ontketende heeft haar verzekerd van langdurige goedkope leveranties van olie. De VS wordt er ook van verdacht olie te hebben gestolen uit de door haar gebombardeerde landen: Libië, Irak en Syrië zijn allen olieproducerende landen. De VS die vooral het oosten van Syrië onder controle heeft zou volgens politiek analist [Gonzalo Lira](#) daar nog dagelijks 80.000 barrels per dag aan olie stelen.

Het conflict tussen Iran en Saudi-Arabië was de hoeksteen van de buitenlandse politiek in het Midden-Oosten.

Dat de liefde tussen Saudi-Arabië en de VS over was, bleek uit het bezoek van president Biden vorig jaar aan prins Mohammed bin Salman. Biden kwam bedelen om een verhoging van de olieproductie om de gierende prijzen aan de Amerikaanse benzinepompen onder controle te krijgen. Biden werd zonder enig protocollaire ceremonie ontvangen door Salman. Biden kreeg de koning, Salman bin Abdulaziz Al Saud, niet te spreken. In plaats van de verlangde verhoging van de olieproductie, schroefde Saudi-Arabië de productie zelfs terug, daarmee de situatie in de VS verder verergerend.

Heel anders verging het toenmalig president Donald Trump die bij een ontvangst in Saudi-Arabië met alle eerboden werd ontvangen. Prins bin Salman liet zelfs een steunverklaring aan Trump op de website van het koningshuis plaatsen voor zijn herverkiezing in 2024.

[*Saudische prins Mohammed bin Salman wil Trump in 2024 als president*](#)

De toenadering van beide olielanden betekent dat ze hun olieproductie kunnen coördineren en daarmee de prijsontwikkeling. Beide lijken hun olieproductie wat terug te schroeven, tot grote ergernis van Washington. De hierdoor duurder wordende olie heeft tot gevolg dat de VS meer dollars voor de olie moet gaan betalen. Waar de VS voorheen nog haar strategische oliereserves kon inzetten om de binnenlandse benzineprijzen te drukken, is dat nu door de geslonken

voorraden amper meer mogelijk. Het maakt dat de inflatie in de VS een extra impuls krijgt, een probleem dat Biden beloofde op te lossen. Het is duidelijk dat deze toenadering, die door Chinese diplomatie tot stand is gebracht, de Amerikanen nerveus maakt.

De herziene betrekkingen tussen beide landen maakt ook de Israëlische premier Netanyahu onzeker over de macht van haar Amerikaanse beschermheer in het Midden-Oosten en daarmee de steun voor de agressieve politiek jegens de Palestijnen.

Syrië ziet einde oorlog

Ook andere vijandigheden lijken in het door oorlogen geplaagde Midden-Oosten bijgelegd te worden. Saudi-Arabië en Turkije die in Syrië een proxy-oorlog tegen elkaar uitvochten, lijken momenteel vriendelijkheden met elkaar uit te wisselen. Beide schroeven hun oorlogsinspanningen in Syrië terug waarbij ook Iran, die ook in Syrië actief was, niet achter zal blijven. Syrië kan hierdoor vooruitzien naar een einde aan een langdurige en slopende oorlog. Onduidelijk is nog hoe de VS en Rusland, beide ook betrokken bij de oorlog in Syrië, zich zullen opstellen. Tussen die twee zijn de verhoudingen nu slechter dan ooit.

Voor de VS is vrede in het Midden-Oosten slecht nieuws. Alleen tijdens oorlogen verkoop je wapens.

De genoemde landen, en velen meer, weten dat de dagen van de hegemonie van de Verenigde Staten zijn geteld, niet alleen van de regering Biden, maar ook van zijn opvolgers. Het land heeft weliswaar nog extreme militaire macht, maar haar diplomatieke krediet in de wereld slinkt snel. Ook de afnemende rol van de Amerikaanse dollar maakt dat het kopen van politieke steun steeds minder mogelijk is. Alleen militaire macht blijft dan over. Echter met elke inzet ervan wordt de diplomatieke positie van de VS steeds verder aangetast en daarmee ook haar economische invloed. De sancties tegen Rusland tonen aan dat landen, na aanvankelijke problemen, zich kunnen herstellen door meer in eigen beheer te produceren en nieuwe economische relaties aan te gaan, zoals Rusland met China en India heeft gedaan. In toenemende mate komen de Verenigde Staten en Europa steeds meer alleen te staan. Alleen de Westerse media houden nog de schijn op dat de VS en Europa de wereld achter zich hebben staan.

De VS realiseert zich dat de unipolaire wereld van de 'ruled based order', regels die door de VS worden bepaald, voorbij is. Na talrijke pogingen van Rusland om zich bij het Westen aan te sluiten, heeft de ongeremde uitbreiding van de NAVO richting Russische grens en alle provocerende troepenoefeningen langs haar grenzen, Rusland in handen van China gedreven. Aanvankelijk leek het nog niet van harte te gaan, maar de Amerikaanse bemoeienissen met Oekraïne hebben het ijs tussen China en Rusland doen smelten. De relaties tussen beide presidenten Poetin en Xi lijken nu zelfs vriendschappelijk te zijn.

[Bezoek Xi aan Moskou: Europa en VS steeds verder in het nauw](#)

Gezocht door de VS: Mohammed bin Salman

Mohammed bin Salman is met zijn vermoedelijke 38 jaar een persoon waar het Westen nog decennia rekening mee zal moeten houden. Hij mag dan geen koning zijn van Saudi-Arabië, hij is wel de feitelijke leider. Hij weet dat de stappen die hij nu neemt de komende tientallen jaren zullen doorwerken, in zijn land, in het Midden-Oosten en zeker ook in de hele wereld. Hij zal zich realiseren dat de slinkende oliereserves de positie van zijn land zal veranderen en dat de toekomstige economie een andere aanpak vergt. De *easy days are over*.

De laatste opmerkelijke ontwikkeling is de uitnodiging van Saudi-Arabië van Bashar Assad, de president van Syrië. Met deze uitnodiging mogelijk door de Chinese en Russisch diplomatie, maken de Saudi's de Amerikaanse militaire machinaties machteloos. Met de verbeterde contacten wordt het verdeel-en-heers beleid van de VS in de wielen gereden. Door de stroom goedkope olie die in de chaos kon worden verkregen (en gestolen) kon de Amerikaanse economie concurrerend blijven. Het omgekeerde wordt bereikt met Duitsland, waar vrijwel zeker de VS de gastoevoer naar het land onklaar maakte en daarmee de Duitse economie voor jaren schade toebracht.

Het zal duidelijk zijn dat de Amerikanen de drie aanstichters van meer vrede en stabiliteit in het Midden-Oosten Xi Jinping, Vladimir Poetin en Mohammed bin Salman het liefst van hun troon zouden willen duwen. Laatstgenoemde heeft

momenteel het meest te vrezen: de VS zal proberen bin Salman uit te schakelen. President Poetin is momenteel al aan de beurt om uit zijn zetel te worden gehaald, gesteld dat het de Amerikanen lukt en Xi Jinping is vrijwel onaantastbaar voor een mogelijke regime change.

Als bin Salman kan worden vervangen door een pro-Amerikaanse leider, zoals dat in Oekraïne is gelukt, zei het ten koste van een vernietigende oorlog, kan de VS rol van onruststoker weer oppakken. Volgens sommigen is de VS het rijk van de chaos. De Amerikaanse economie is een haperende economie dat alleen kan bestaan door haar immense militaire macht waarmee ze landen onder druk zet en mogelijkheden afdwingt om goedkope olie te verkrijgen. De VS zal dus proberen bin Salman als leider af te (laten) zetten.

Alternatieven als het aanvallen van Iran is voor de VS zeer riskant, dat land is groot en haar leger niet voor de poes. Nieuwe sancties voor Iran helpen ook niet, het land heeft al het hele pakket. Hetzelfde geldt voor Rusland dat steeds minder handel met het Westen drijft.

Het wispelturige Turkije zal de VS ook niet met geweld onder controle krijgen. Haar leider president Erdogan weet hoe hij internationale controverses naar zijn hand kan zetten. En met het grootste leger in NAVO-verband, na de VS, kan Turkije ook haar eigen koers blijven varen. Een ander machtsmiddel van Turkije zijn de miljoenen vluchtelingen en immigranten. Als Erdogan de sluisen opent, zal Europa eronder bezwijken.

Saudi-Arabië is als trouwe bondgenoot van de VS nu een andere weg ingeslagen. Dat is een groot verlies voor de invloed van Washington in het Midden-Oosten. De samenwerkingsovereenkomst uit 1974 met de VS heeft niet alleen haar langste tijd gehad en ligt al in de prullenbak in Riyadh. De komende tijd opletten wanneer de Westerse media openen met het thema mensenrechten in Saudi-Arabië. Dan is het startschot voor een regime change gegeven. De CIA zal momenteel overuren draaien om een list bedenken om bin Salman weg te krijgen. Een 'Color Revolution' naar CIA-model ligt voor de hand. Voorbeelden hebben we in 2014 in Kiev en recentelijk in Tbilisi de hoofdstad van Georgië kunnen zien.

Vanaf nu de nieuwsprogramma's in de gaten houden. Het kan wel eens onrustig worden in Riyadh. Veel tijd om bin Salman weg te ruimen heeft de VS niet. Het vredesproces gaat door, totdat er geen weg meer terug is en de rol van de Verenigde Staten in het olierijke Midden-Oosten definitief is uitgespeeld.